

De rubriek Excerpta odontologica wordt verzorgd door de volgende vaste medewerkers:

Basiswetenschappen en grensgebieden	A.H.B. Schuurs	Mondziekten en kaakchirurgie	J.M. Nauta
Cariologie	C. van Loveren	Parodontologie	J. Reiker
Restauratieve tandheelkunde	Ch. Penning	Preventieve tandheelkunde	A.M. van Luijk
Endodontologie	W.L. Willemsen	Radiologie	P.F. van der Stelt
Prothetische tandheelkunde (Kroon- en brugwerk)	L.J. Pluim	Materia technica	Ch. Penning
Prothetische tandheelkunde (Volledige prothese)	C. de Baat	Sociale tandheelkunde	J. den Dekker
Gnathologie	M.H. Steenks	Gerodontologie	C. de Baat
Kindertandheelkunde	K.L. Weerheijm	Implantologie	M.S. Cune
Orthodontie	H.J. Rimmelink	Hygiëne	W.R. Moorer
Pathologie	P.J. Slootweg		

Correspondentie betreffende deze rubriek dient u te richten aan: Redactie NTvT, postbus 7161, 1007 MC Amsterdam. Kopieën van in deze rubriek besproken artikelen zijn tegen kostenvergoeding op aanvraag verkrijgbaar bij: L.J.H. Hofman, Bibliotheek Tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Postbus 9101, 6500 HB Nijmegen; tel. 024-3614131.

Basiswetenschappen en grensgebieden

Voedsel en mucosale reacties

Gezien mededelingen in dermatologische tijdschriften komen contactallergische reacties in de mond vermoedelijk vaker voor dan voorheen werd gedacht. In een universitaire mondheelkundige kliniek werd in 5 jaar tijd 8 maal een orale contactallergie gediagnosticeerd. Drie gevallen werden beschreven, alle bij gezonde patiënten die geen medicijnen gebruikten.

De eerste patiënte (53 jaar) leed al een jaar aan een diffuse ontsteking (2 x 1,5 cm) met ulceratie en desquamatie van de labiale mucosa. De aangrenzende gingiva vertoonde een even groot erytheem. Een biopt toonde een chronische, aspecifieke mucositis. Onder meer werd nagegaan welk dieet en welke mondverzorgingsproducten zij gebruikte. Zij werd geadviseerd af te zien van voedsel met smaakmakers, waaronder pepermint en kaneel (sensibiliserend). Een lokaal geapliceerd corticosteroïde gel gaf onvoldoende verbetering. Een tweede biopt wees op orale lichen planus; een bekend verschijnsel bij frequente gebruikers van kaneel bevattende producten. Een huidtest onthulde overgevoeligheid voor een mix van aroma's en benzoyl peroxide, alsmede een sterke reactie op kaneelaldehyde. Hoewel zij gebruik van kauwgum en tandpasta met dergelijke kruisreagerende stoffen ontkende, bleek dat zij regelmatig gezoete vermouth dronk, waarin wat kaneel aanwezig is. Nadat zij daarmee stopte, verdwenen de symptomen.

Een soortgelijk vestibulair probleem bij een man (34 jaar) verbeterde aanzienlijk door lokaal corticosteroïd, maar recidiveerde na stoppen van de behandeling. Een zorgvuldige voedselanamnese bracht een het licht dat hij kaneel aan zijn koffie toevoegde en deze in het vestibulum oris liet afkoelen. De aandoening verdween toen hij afzag van kaneel.

De derde patiënt (77 jaar) had sinds een jaar, na plaatsing van kronen met facings van kunsthars op zijn onderhoektanden met een frame, chronische pijn aan de onderlip en nabije gingiva. Een biopt wees op lichenoïde aandoeningen. Vervanging van de kronen door goud-porselein resulteerde in genezing.

Orale problemen worden veelal opgewekt door: a. voedsel, vaak aroma's (ook oraal allergisch syndroom door immunoglobuline-E, dat door fruit kan worden opgewekt); b. mondverzorgingsproducten (gegeneraliseerde symptomen, aroma's); c. tandheelkundige materialen (meer plaatselijk) en d. scherpe randen en parafuncties.

Allergische en irritatieve reacties gelijken op elkaar: reden om hierop alert te zijn.

Bron

DE ROSSI SS, GREENBERG MS. Intraoral contact allergy: a literature review and case reports. J Am Dent Assoc 1998; 129: 1435-1441.

A.H.B. Schuurs, Amsterdam

Restauratieve tandheelkunde

Glaskeramische inzetstukjes in composietrestauraties

Het incorporeren van glaskeramische inzetstukjes in composietrestauraties heeft ten doel de polymerisatiekrimping te beperken en daardoor de kans op microlekkage te verminderen. Voorzover een inzetstukje contact maakt met een antagonist zou het tevens kunnen bijdragen aan vermindering van slijtage van de restauratie. Een klinisch onderzoek had ten doel restauraties met een inzetstukje in 6 molaren, 12 premolaren en 4 incisieven te evalueren. De preparatie-oppervlakken werden bestreken met Adhesive bond II en gevuld met Charisma (beide van Kulzer), waarna een Beta-quartz inzetstukje (van Lee Pharmaceuticals) in de composiet werd gedrukt. Na het verwijderen van de overmaat

volgde polymerisatie en afwerken van de restauratie. Na 2 jaar werden de restauraties beoordeeld op approximaal contact, contour, randaansluiting, kleurgeblijkenis, randverkleuring, secundaire cariës en sensibiliteit. De resultaten zijn weergegeven in de tabel.

Restauraties na 2 jaar als perfect beoordeeld.

Criteria	Aantal	%
Kleurgeblijkenis	19	86,5
Randverkleuring	22	100
Secundaire cariës	22	100
Approximaal contact	21	95,5
Randaansluiting	21	95,5
Sensibiliteit	22	100
Contour	21	95,5

De auteurs concluderen dat de toepassing van glaskeramische inzetstukjes leidt tot verbetering van de kenmerken van composietrestauraties.